

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1428

Vragen van de leden **Van der Vlies**, **Van der Staaij** (beiden SGP) en **Rouvoet** (ChristenUnie) aan de staatssecretaris van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *gewetensbezwaarde ambtenaren*. (Ingezonden 18 juni 2001)

1

Hebt u kennisgenomen van het bericht dat de gemeente Leeuwarden onderzoekt of ze een ambtenaar van de burgerlijke stand kan ontslaan omdat deze geweigerd heeft mee te werken aan de sluiting van een huwelijk tussen twee mannen?¹

2

Herinnert de regering zich de toezeggingen gedaan in beide Kamers der Staten-Generaal, erop neerkomend dat er voor het probleem van gewetensbezwaarde ambtenaren altijd praktische oplossingen moeten en kunnen worden gezocht?²

3

Is de regering bereid, nu blijkt dat een gemeente wel degelijk van plan is om een ambtenaar met gewetensbezwaren tegen de sluiting van een «homohuwelijk» te ontslaan, met de haar beschikbare middelen «nadere actie te ondernemen» teneinde dit dreigende ontslag te voorkomen?³

¹ ANP, 14 juni jl. 20.39 uur.

² Onder andere: Handelingen Tweede Kamer,

1999–2000, p. 6393, Handelingen Eerste Kamer, 2000–2001, p. 15–658, Handelingen Tweede Kamer, 2000–2001, p. 3342.

³ Handelingen Tweede Kamer, 2000–2001, p. 3342.

Antwoord

Antwoord van minister **De Vries** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de staatssecretaris van Justitie. (Ontvangen 2 juli 2001)

1

Ja, zij het dat uit informatie van de betrokken gemeente is gebleken dat in dit geval geen sprake is van een dreigend ontslag maar van een mogelijkheid dat de betrokkene niet per 1 september a.s. opnieuw wordt benoemd tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand.

2

Tijdens de behandeling van de (aanpassings-)wetgeving in verband met de openstelling van het huwelijk en de invoering van adoptie door personen van hetzelfde geslacht is aangegeven dat er in de regel voldoende mogelijkheden zijn om tot een praktische oplossing te komen in geval een ambtenaar van de burgerlijke stand gewetensbezwaren heeft tegen het sluiten van een burgerlijk huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht. Ingevolge artikel 16 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek dienen er in elke gemeente in Nederland tenminste twee ambtenaren van de burgerlijke stand te zijn, zodat binnen de

gemeente gekeken kan worden of een andere ambtenaar de huwelijksluiting kan verrichten. Zonodig kan een beroep worden gedaan op een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand of van een ambtenaar van de burgerlijke stand van een andere gemeente. Over het voorgaande heeft destijds overleg en afstemming plaatsgevonden met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB), waarin de ambtenaren voor de burgerlijke stand zijn vertegenwoordigd. De VNG heeft haar leden dienovereenkomstig geïnformeerd. De staatssecretaris van Justitie heeft overigens contact opgenomen met de gemeente Leeuwarden en nog eens gewezen op de discussie die in de Tweede Kamer is gevoerd.

3

Uit de jurisprudentie kan een rechtsplicht van de overheid worden afgeleid om, indien een ambtenaar zich tot haar wendt met de mededeling dat hij op grond van persoonlijke opvattingen ernstige problemen ondervindt bij de vervulling van zijn functie, te bezien of van zodanige ernstige problemen sprake is en in hoeverre daarvoor een oplossing kan worden gevonden (zie Ambtenarengerecht Utrecht 1 maart 1988, TAR 1988, 110, Ambtenarengerecht Rotterdam 3 juni 1986, TAR 1986, 196 en Ambtenarengerecht

's-Hertogenbosch 1 mei 1986, TAR 1986, 165).

Wanneer die rechtsplicht niet wordt nageleefd en tot ontslag wordt overgegaan, kan sprake zijn van onzorgvuldige besluitvorming en kan het bestreden besluit nietig worden verklaard.

In dit geval is geen sprake van een dreigend ontslag, maar moet het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden een beslissing nemen over de vraag of betrokkene al dan niet opnieuw kan worden benoemd tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand (artikel 16, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek). De gemeente zal zich hierover eventueel ten overstaan van de rechter moeten verantwoorden.

Afschrift van deze vragen en antwoorden zal ik aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden toezenden.